

یادداشت

معاربه از نگاه قانون

شاپور اسماعیلیان*

● مطابق ماده ۱۸۳ قانون مجازات اسلامی «هرکس برای ایجاد رعب و وحشت و هراس و سلب آزادی و امنیت مردم دست به اسلحه ببرد محارب و مفسد فی الارض می‌باشد.» بنابراین، مصداق محاربه، عبارت است از: «دست به اسلحه بردن به قصد ترساندن مردم.» کلمه مردم، واجد معنی «عمومیت» است و عرفاً کشیدن اسلحه به قصد ایجاد وحشت برای مردم، موجب سلب آزادی و اخلاال امنیت عمومی می‌شود، هرچند جرم موضوع این ماده، از جمله جرایم مطلق است و نه مفید (نتیجه‌ای) یعنی تحقق جرم، موکول به وقوع نتیجه(هراس و ...) نیست، از سوی دیگر برابر تبصره ۲ این ماده «اگر کسی سلاح خود را با انگیزهٔ عداوت شخصی به سوی یک یا چند نفر مخصوص بکشد و عمل او جنبه عمومی نداشته باشد محارب محسوب نمی‌شود» امکان است عمل وی مشمول ماده ۶۱۷ قانون مجازات اسلامی قرار گیرد که مجازات قانونی این عمل مجرمانه، حبس و شلاق تعزیری است. تبصره ۳ همین ماده می‌گوید: «میان سلاح سرد و سلاح گرم فرقی نیست.» در شمول چاقو، شمشیر و ... به عنوان مصداق سلاح سرد تردیدی نیست، اگرچه برخی، سنگ، چوب و عصا را نیز سلاح می‌دانند اما به نظر نگارنده، با درنظرگرفتن معنای عرفی اسلحه و اصل تفسیر مضیق قوانین جزایی، در شمول این نوع مصداق‌ها تردید وجود دارد. نکته دیگر اینکه منظور از دست بردن به اسلحه، «تهدید به استفاده از آن و در تصرف داشتن آن» است و اغلب، این عمل با قدرت‌نمایی و تظاهر انجام می‌گیرد و شرط نیست از اسلحه استفاده یا جراحی‌تی وارد شود. منظور از سلب آزادی منحصر به آزادی رفت و آمد (توقیف غیرقانونی) نیست، بلکه می‌تواند شامل سلب هر یک از آزادی‌های مشروع مانند آزادی کسب‌وکار باشد. عنصر روانی جرم مذکور مشتمل است بر سونویت عام یعنی به عمد دست بردن به سلاح و سونویت خاص به معنی قصد خاص ایجاد رعب و هراس و سلب آزادی و امنیت عمومی و اشاره شد اگرچه لازم نیست نتیجه محقق شود. در جرم محاربه و افساد فی الارض موضوع ماده ۱۸۳ اگر دو یا چند نفر مداخله داشته باشند و تنها یک نفر از آنان به قصد ایجاد رعب و وحشت و ... دست به اسلحه ببرد، فقط وی محارب محسوب می‌شود. نحوه مداخله دیگران باید مورد بررسی قضایی قرار گیرد و ممکن است افراد دیگر با احراز وحدت قصد، به عنوان معاون جرم قابل تعزیر باشند اما از آنجایی که محاربه از جرایم جدی است، تعزیر معاون این جرم به استناد ماده ۴۷ یا ۷۲۶ قانون مجازات اسلامی که ناظر به جرایم تعزیری است، قابل انتقاد است. همه مصداق‌های زورگیری، محاربه محسوب نمی‌شود. همینطور، اخذ مال به عنف با تهدید و اِرغاب (بدون احراز شرایط محاربه) هرچند علنی باشد، محاربه نیست.

***وکیل پایه یک دادگستری**

شرق: شبکه بزرگ سرقت از مشتریان بانک‌ها و زنان سالخورده متلاشی شد و اعضای آن به ده‌ها فقره سرقت اقرار کردند.

به گزارش خبرنگار ما کارآگاهان پایگاه سوم پلیس آگاهی تهران در پی وقوع سرقت‌های مشابه از مشتتریان بانک‌ها و مراکز تجاری به تحقیق در این خصوص پرداختند و فهمیدند گروهی از سارقان با پرسه‌زنی در این اماکن افرادی که پول زیادی حمل می‌کنند را شناسایی و سپس در فرصتی مناسب با شگردهای مختلف از جمله پنجر کردن خودرو طعمه اقدام به سرقت‌می‌کنند.

یکی از مالباختگان در اظهارات خود به کار آگاهان گفت: «مبلغ سه میلیون تومان از بانک شعبه مدائن دریافت کرده و به سمت منزل در حرکت بودم که ناگهان در میدان ۲۱ نارمک، یک نفر از پشت سر به من حمله‌ور شد و دست خود را به دور گردنم انداخت و فرد دیگری ضمن پاره کردن لباس‌هایم اقدام به سرقت پول‌های داخل جیبم کرد و هر دو نفر، پس از سرقت با دو دستگاه موتورسیکلت از محل متواری شدند.»

کارآگاهان در اولین مرحله اقدام به چهره‌نگاری از سارقان کردند و همچنین به بررسی تصاویر به دست آمده از دوربین‌های مداربسته بانکی پرداختند و از این طریق توانستند چند نفر از مجرمان سابقه‌دار را شناسایی کنند

یکی از متهمان، مجرم سابقه‌داری به نام«ماشاءالله.ح» است که در تمامی سوابق گذشته خود و در زمان فعالیت در گروه‌های سرقت به عنوان زارغن فعالیت داشت. کارآگاهان علاوه بر ماشاءالله با بررسی دیگر تصاویر به دست آمده از شعب مختلف بانکی موفق به شناسایی تصاویر زن جوانی شدند که در تمامی این شعب حضور داشت و بی‌شک از همدستان ماشاءالله بود.

ماموران بعد از شناسایی هویت این زن که «مرجان» نام دارد موفق شدند مشخصات هشت نفر دیگر از اعضای این باند را نیز به دست بیاورند و مخفیگاه

شرق: دو نفر از سارقانی که فیلم زورگیری آنها در اینترنت

منتشر شده بود از سوی دادگاه انقلاب تهران به اعدام محکوم شدند.قاضی پرونده برای دو متهم دیگر نیز مجازات ۱۵سال حبس و تبعید و همچنین شلاق در نظر گرفت. این چهار متهم روز ۱۲آذر با سلاح سرد به مردی که تازه از بانک پول گرفته بود حمله کردند، متهمان حتی کاپشن وی را نیز گرفتند و سپس با قمه، ضربه‌ای به وی زدند و سوار بر موتورسیکلت از محل متواری شدند. فیلم این زورگیری چند روز بعد در سایت‌های اینترنتی منتشر و با بازتاب گسترده‌ای مواجه شد و کارآگاهان پلیس آگاهی توانستند هر چهار متهم را بازداشت کنند. سپس با دستور ویژه رئیس قوه‌قضاییه متهمان خارج از نوبت محاکمه شدند. آنها در حالی در دادگاه انقلاب از خود دفاع کردند که اتهام محاربه برایشان در نظر گرفته شده بود. یکی از شکات این پرونده در جلسه دادگاه گفت: حدود ساعت ۱۱ صبح روز

حوادث

باند بزرگ سرقت در کمین مشتریان مراکز تجاری

- اعضای این باند همچنین با یورش به خانه زنان مسن اموال آنان را غارت می‌کردند**

تمامی اعضای گروه را در تهران و کرج پیدا کنند. سرانجام چند روز قبل همه سارقان در چند عملیات همزمان دستگیر شدند. در ادامه مالباختگان، بسیاری از متهمان را مورد شناسایی قرار دادند و اعضای باند به ناچار به ده‌ها فقره سرقت از مشتتریان مراکز تجاری و اقتصادی به ویژه شعب بانکی در مناطق مختلف سطح شهر تهران به ویژه در تهرانپارس و نارمک و همچنین در شهرری، باقرشهر، ورامین، اسلامشهر و کرج اعتراف کردند.

کار آگاهان در ادامه تحقیقات با بهره‌گیری از اعترافات به دست آمده از مرجان، اطلاع پیدا کردند اعضای این گروه علاوه بر سرقت از مشتریان بانک‌ها، با شناسایی افراد سالخورده و بازنستسته به ویژه زنانی که به تنهایی بدون پوشش تصاویر متهمان از سوی دادپار شعبه سوم دادسرای امور جنایی تهران صادر شده است و از تمامی مالباختگان و شکاتنی که موفق به شناسایی متهمان شدند دعوت می‌شود تا برای طرح شکایات خود به پایگاه سوم پلیس آگاهی مراجعه‌کنند.»

قاضی دادگاه انقلاب حکم داد

اعدام برای دو زورگیر خیابانی

با ماشین به سمت تجریش در حرکت بودند، در بلوار کاوه دیدم دو موتور سوار خلاف جهت حرکت می‌کنند. پشت چراغ‌قرمزموتوری کنار ماشین من حرکت و به گلگیر ماشین اصابت کرد. من احساس کردم تصادف شده است، شیشه

سمت همسرم بالا بود ولی شیشه سمت من پایین بود که یک دفعه دو دست داخل ماشین آمد و شروع به کشیدن زنجیر دور گردن من کرد. توانستم در ماشین را قفل کنم و شروع به حرکت کردم. من نمی‌دانستم دارم چه کار می‌کنم، زنجیر هم از گردنم جدا نمی‌شد ولی آنها آنقدر زنجیر را کشیدند که لباس و زنجیر من را با هم درآوردند. پس از آن پیاده شدم و دنبال آنها دویدم و کمی پایین‌تر دیدم که یکی از موتوری‌ها در ترافیک‌گیر کرد. او چاقو کشید ولی من دنبال او دویدم و ۱۰ قدم مانده بود به او برسم که موتوری دیگر آمد او را سوار کرد. زنجیری که متهمان از من بردند حدودا ۹ میلیون تومان قیمت داشت.» متهم ردیف این پرونده که جوانی ۲۳ ساله و سابقه‌دار است در دادگاه گفت: مادرم مریض بود، قبول دارم جرمی را انجام دادم ولی برای عمل مادرم به چهار میلیون تومان پول احتیاج داشتم. زندگی سختی داشتیم، پدر من مرده و مادرم در خانه‌های مردم کار می‌کرد و تحت پوشش کمیته امداد بودیم. کمیته امداد به ما وام داد که ما از طریق آن وام، خانه‌ای را برای خودمان یعنی من، خواهر، مادر بزرگم و مادرم خریدیم. مادرم نمی‌توانست سر کار برود، من به او گفتم، نگران نباش برای عملت پول را جور می‌کنم، در واقع من مجبور شدم

اموال بارزش منازل می‌کردند و مالباختگان را در همان وضعیت رها و از محل متواری می‌شدند.

یکی از زنان مالباخته پس از حضور در پلیس آگاهی و شناسایی مرجان و یکی دیگر از متهمان به عنوان دو نفر از سارقان، در اظهارات خود به کار آگاهان گفت: «در داخل خانه بودم که رنگ خانه به صدا درآمد. زمانی که جواب ایفون را دادم، صدای زن جوانی را شنیدم که عنوان کرد از طرف ادارای که بازنستسته آن هستم آمده است من نیز با توجه به اینکه او زن بود و همچنین اطلاعات دقیقی درخصوص هویت و سابقه کارم داشت، به او اعتماد و در خانه را برایش باز کردم. زمانی که این زن به همراه مرد جوانی وارد منزل من در طبقه سوم ساختمان شد و آنها اطمینان پیدا کردند تنها هستم، ناگهان نفر سومی که تا آن لحظه پشت در ایستاده بود نیز وارد خانه شد و قبل از اینکه بتوانم کاری بکنم و از همسایه‌ها کمک بخواهم دهان و دست و پاهایم را بستند و همگی شروع به سرقت وجوه نقد، طلا و جواهرات داخل خانه کردند. آنها حتی به طلاهای داخل دستم نیز رحم نکردند و آنها را باقیچی بریدند و به سرعت از خانه خارج شدند چند ساعت در همان وضعیت بودم تا اینکه پس از آمدن پسرم به خانه توسط وی نجات پیدا کردم.»

سرهنگ حسین خان‌بابایی، رییس پایگاه سوم پلیس آگاهی تهران، با اشاره به سوابق متهمان این پرونده در ارتکاب جرایم مختلف گفت: «با توجه به اعتراف صریح متهمان به ده‌ها فقره سرقت به عنف و شناسایی ده‌ها مالباخته‌ای که به شیوه‌های مختلف مورد سرقت اموال و وجوه نقد قرار گرفته‌اند و به دلیل احتمال ارتکاب جرایم دیگر از سوی آنها، مجوز انتشار بدون پوشش تصاویر متهمان از سوی دادپار شعبه سوم دادسرای امور جنایی تهران صادر شده است و از تمامی مالباختگان و شکاتنی که موفق به شناسایی متهمان شدند دعوت می‌شود تا برای طرح شکایات خود به پایگاه سوم پلیس آگاهی مراجعه‌کنند.»

به خاطر فقر این کار را انجام بدهم. روز حادثه در قهوه‌خانه نشسته بودم که یکی از دوستانم (متهم ردیف دوم) پیش من آمد و ماجرا را به او گفتم. او به من پیشنهاد داد با هم چرخی در خیابان‌ها بزنیم. او گفت من ششای دارم و می‌توانم رضایت شاک‌ای را بگیرم تا از این طریق پولی برای تو به دست آوریم. من هم پول نیاز داشتم و سوسه شدم و با هم رفتیم. دوستم به دوستان دیگرمان (متهم ردیف سوم و چهارم) رنگ زد. ما یک چاقو داشتیم، یک چاقوی دیگر نیز گرفت‌اند و به دلیل احتمال ارتکاب جرایم دیگر از سوی آنها، مجوز انتشار بدون پوشش تصاویر متهمان از سوی دادپار شعبه سوم دادسرای امور جنایی تهران صادر شده است و از تمامی مالباختگان و شکاتنی که موفق به شناسایی متهمان شدند دعوت می‌شود تا برای طرح شکایات خود به پایگاه سوم پلیس آگاهی مراجعه‌کنند.»

محکومیت مجری معروف صداوسیما به ۸۰ ضربه شلاق

ایستنا: مجری معروف صدا و سیما که با شکایت دختر جوانی با اتهام «زنای به عنف» در دادگاه کیفری استان تهران محاکمه شده بسود، به ۸۰ ضربه شلاق تعزیری محکوم شد.
شعبه ۷۸ دادگاه کیفری استان تهران مجری معروف صدا و سیما را که با شکایت دختری جوان به «زنای به عنف و با اکراه» متهم شده بود، پس از برگزاری

پنج قاره

گلوله مرد مستی کشته و دو مرد دیگر نیز در این حادثه مجروح شدند. این حادثه اواخر روز چهارشنبه گذشته در روستای «ایلون» اتفاق افتاد.
بازرسان پلیس می‌گویند: درحالی‌که مأموران پلیس سعی داشتند ضارب ۲۳ ساله را دستگیر کنند، وی آنان را تهدید کرد و مأموران ناچار شدند به سوی این مرد تیراندازی کنند که در نهایت گلوله به سینمایش اصابت کرد و به بیمارستان منتقل شد.

تیراندازی در جشن

● **آسوشیت‌پرس:** پنج نفر در جریان تیراندازی در مراسم جشن سن سال نو میلادی در آمریکا کشته و مجروح شدند. این حادثه در منطقه «ساکرامنتو» اتفاق افتاد که دو نفر کشته و سه نفر دیگر مجروح شدند. پلیس محلی منطقه «ساکرامنتو» اعلام کرد: گروهی برای برگزاری این مراسم و انجام آتش‌بازی در محل جمع شده بودند که فرد مسلحی اقدام به تیراندازی کرد. پلیس با اعلام اینکه سه مجروح این حادثه تحت مداوا قرار گرفته‌اند، تصریح کرد: وضعیت هیچ‌یک از زخمیان وخیم اعلام نشده است. پلیس منطقه «ساکرامنتو» معتقد است درگیری لفظی میان تعدادی از شرکت‌کنندگان جشن باعث شد فرد مسلح اقدام به تیراندازی کند. پلیس آمریکا در حال بررسی بیشتر این حادثه است.

مرد مست ۳ زن را به گلوله بست

- رویتزر:** سه زن در یکی از روستاهای سوئیس به ضرب

نگاه

دفاع از متهمان

پرونده‌های جنجالی

عبدالصمد خر مشاهی*

● شکی نیست حرفه وکالت یکی از حرفه‌های مقدس و شریفی است که در عین حال بسیار سخت و دشوار نیز هست؛ شاید در خیلی از پرونده‌های عادی روزمره مثل پرونده‌های چک یا دعوی حقوقی دیگر این دشواری، چندان نمودی نداشته باشد؛ اما زمانی‌که پای پرونده‌های جنجالی به میان می‌آید به نحوی که متهم با متهمان پرونده از قبل مورد توجه یا غضب دستگاه قضا قرار گرفته‌اند و افکار عمومی جامعه نیز توسط رسانه‌ها علیه آنها تحریک شده و موضع مخالف علیه آنها گرفته و از قبل هم نتیجه محاکمه آنان تا حدودی مشخص شده است، فرقی نمی‌کند وکیل تعیینی باشد یا تسخیری است از این متهمان دفاع کنند آشکار می‌شود.وظیفه اصلی و شاید مهم‌ترین وظیفه وکیل در قبال موکل خود دفاع از حقوق قانونی او است؛ یعنی وکیل به جای شعار دادن با موعظه و نصیحت باید دقیقاً با زبان حقوقی و در چارچوب موازین قانونی از اتهامی که به موکل خود نسبت داده شده دفاع کند. بدیهی است فرقی نمی‌کند وکیل تعیینی باشد یا تسخیری او وگوئند یاد کرده‌ا «حق» دفاع کند و شرف خود را وسیله این کار قرار داده و این امر مستلزم این است که در دادگاه بدون ملاحظات سیاسی و اجتماعی و فارغ از جو سنگینی که معمولاً در پرونده‌های جنجالی در محکمه حال است که این امر مهم بپردازد. اگر به محاکمات جنجالی سال‌های اخیر که تحت شرایط جو سنگین اجتماعی یا سیاسی برگزار شده نگاهي بیندازیم متأسفانه می‌بینیم که اغلب وکلای تعیینی یا تسخیری، تحت فشار سنگین جو دادگاه با افکار عمومی جامعه هرگز نتوانستند از عهده وظیفه و رسالت حرفه‌ای خود به خوبی برآیند و بعضاً حتی دیده یا شنیده‌ایم وکیل‌ی هنگام دفاع، موکل خود را مورد سرزنش قرار داده و به نوعی با دادستان همسو و هم‌زبان شده یا از طرف موکل خود از شاکیان پرونده، مردم و جامعه عذرخواهی و به جای دفاع حقوقی از دادگاه تقاضای عفو و بخشش موکل خود را کرده و در نتیجه به عملکرد خود این سول را در انداختن افکار عمومی به وجود آورده است که واقعاً وظیفه وکیل در قبال موکل خود در دادگاه چیست؟ از همین‌رو است که حرفه وکالت ضمن اینکه حرفه بسیار شریف و محترمی است در عین حال شغل دشواری است. در جلسه محاکمه چهار زورگیری که اخیراً در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب برگزار شد و اتهام دو نفر از آنها محاربه اعلام شده بود انتظار می‌رفت، وکلای محترم با توجه به بازتاب گسترده پرونده و طرح اتهام محاربه که برای اغلب مردم از لحاظ حقوقی چندان شناخته شده نبود صرفاً در دفاعیات خود به واکاوی و بررسی اتهام محاربه از منظر قانونی بپردازند و با زبان حقوقی از اتهام انتسابی به موکل خود دفاع کنند و در این رهگذر ملاحظه مسائیل حاشیه‌ای پرونده را نکنند اما این انتظار برآورده نشد. بدیهی است طرح هرگونه مطلب خارج از چارچوب یاد شده یا ژست همراهی با دادگاه با افکار عمومی جامعه، دفاع از حقوق موکل تلقی نخواهد شد. مطابق قانون هر نوع متهمی با هر نوع اتهام، حق داشتن وکیل و دفاع از خود را دارد و به عهده وکیل مدافع است که بدون ملاحظه و اولمه از فضای ملتهب پیرامون پرونده با استفاده از دانش حقوقی خود و رعایت موازین قانونی به بهترین شکل به تکلیف خویش عمل کند.

***وکیل پایه یک دادگستری**

حادثه

کیف‌قاپی دو نوجوان

از زنان پژوسوار پشت چراغ قرمز

● **شرق:** دو نوجوان ۱۷ساله که پشت چراغ قرمزها اقدام به سرقت از زنان ۲۰۶ سوار می‌کردند دستگیر شدند. سرهنگ محمد گودینی رییس کلانتری نبرد در این‌باره گفت: «مأموران در حال گشت‌زنی در محدوده بلوار ابوذر بودند که مشاهده کردند راکب و ترکشنین موتورسیکلت هوندا قرمز رنگی به خودرو پژو ۲۰۶ نزدیک شد و ترکشنشین پس از پیاده شدن از موتور به سمت خودرو که راننده و سرنشین آن دو زن جوان بودند رفت و زمانی که راننده در پشت چراغ قرمز تقاطع زرمزم و بلوار ابوذر متوقف شد در عقب سمت شاگرد را باز و اقدام به ربودن کیف زنانه کرد.» سرهنگ گودینی در ادامه گفت: «مأموران بلافاصله به تعقیب متهمان پرداختند و پس از تعقیب و گریزی کوتاه متهمان را با شلیک متوقف و دستگیر کردند.»

پریده اخبار

~ **سه جوینده عتیقه، حین حفاری غیرمجاز در تپه‌های باستانی اطراف روستای خنجین از توابع شهرستان قراهان دستگیر شدند.**

~ **زن ۸۲ ساله گیلانی که قادر به راه رفتن نبود، در حال استراحت کنار چراغ خوراک‌پزی به علت واژگون شدن چراغ، طعمه حریق شد و جان باخت.**

~ **برخورد اتوبوس حامل زائران مشهد مقدس با کامیون در محور اتارک به چوپانان استان اصفهان، یک کشته و ۲۲مجروح بر جای گذاشت.**

~ **جسد کوهنورد ۲۷ ساله رشتنی که در جریان صعود به قله لاسه‌سر ماسوله گر گرفتار سقوط بهمن و مفقود شده بود، پس از شش روز پیدا شد.**

~ **دو سارق لوازم داخلی خودرو پس از دستگیری در محدوده قلهک، به پنج فقره سرقت اعتراف کردند.**

~ *** دو سارق منزل با خودرو و ماکسیما در محدوده شهرک چشمه گلستان پر سه می‌زدند و از منازل شهروندان سرقت می‌کردند.**